

ความหลากหลายทางชีวภาพกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย

สำนักความหลากหลายทางชีวภาพ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
60/1 ซอยพิบูลวัฒนา 7 ถนนพระรามที่ 6
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0 2265 6640
โทรสาร 0 2265 6638

การอ้างอิง

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2550.
ความหลากหลายทางชีวภาพกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ.
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ. 44 หน้า

ISBN

978-974-986-219-0

พิมพ์ครั้งแรก

พฤษภาคม 2550

แปลและเรียบเรียง

ดร. แสงจันทร์ ลิ้มจิรกาล
สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แปลจาก

Biodiversity and Climate Change

ขอขอบคุณ

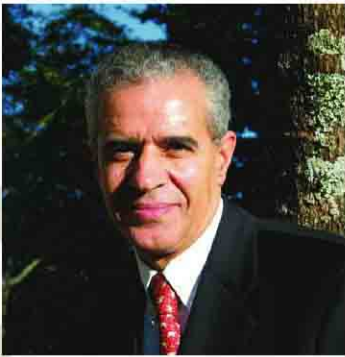
สำนักเลขาธิการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

พิสูจน์อักษร/ประสานงาน

สิริวรรณ สงวนทรัพย์

ออกแบบและจัดพิมพ์โดย

บริษัท อินทิเกรเต็ด โปรโมชัน เทคโนโลยี จำกัด
โทรศัพท์ 0 2158 1312-6
โทรสาร 0 2158 1319

คำนำโดย เลขาธิการบริหาร

สมัชชาแห่งสหประชาชาติได้ประกาศให้วันที่ 22 พฤษภาคม เป็นวันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ (IBD) เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจและความตระหนักในเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ หัวข้อสำหรับวันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพปี พ.ศ. 2550 คือ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกับความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการประกาศให้ปีนี้เป็นปีสากลแห่งชีวโลก

รูปหน้าปกหนังสือเล่มนี้แสดงให้เห็นถึงการละลายของธารน้ำแข็งบนภูเขาคีรีมานจาโรบริเวณพรมแดนแทนซาเนีย และเคนยา ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของผลกระทบที่ชัดเจนมากที่สุดของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกับการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพอย่างต่อเนื่องในทวีปแอฟริกา ถึงแม้ว่าหิมะและน้ำแข็งที่ปกคลุมยอดเขาจะหดสั้นขึ้นเรื่อยๆ มาเป็นระยะเวลา 150 ปีแล้วก็ตาม แต่ในทศวรรษที่ผ่านมาพบว่าการหดหายมีอัตราเร่งเร็วขึ้น โดยมีสาเหตุมาจากอุณหภูมิที่สูงขึ้นและปริมาณหิมะที่ลดลง ได้มีการคาดการณ์อย่างกว้างขวางว่าธารน้ำแข็งที่เหลืออยู่จะหายไปทั้งหมดภายในระยะเวลา 20 ปี

ความอุดมสมบูรณ์มากมายของสิ่งมีชีวิตบนโลกนี้มีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอยู่เสมอ โดยมีความต้องการในการปรับตัวให้เข้ากับอุณหภูมิและรูปแบบของฝนแบบใหม่ที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิวัฒนาการของชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ที่เราเห็นอยู่ทุกวันนี้ ความแปรผันของสภาพภูมิอากาศเป็นส่วนที่สอดคล้องกับการมีชีวิตรอดและหน้าที่ของสิ่งมีชีวิตต่างๆ การประเมินระบบนิเวศแห่งสหประชาชาติเมื่อปีที่แล้ว เปิดเผยว่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศขณะนี้ เป็นสาเหตุหลักของการคุกคามความหลากหลายทางชีวภาพของโลก และยังได้คาดการณ์อีกว่าสิ่งนี้จะป็นตัวผลักดันที่สำคัญของการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นในศตวรรษหน้า

มีเหตุผลหลายประการว่าทำไมพืชและสัตว์จึงมีความสามารถค่อนข้างต่ำในการปรับตัวต่อภาวะโลกร้อนที่เกิดขึ้นในขณะนี้ เหตุผลประการหนึ่งก็คือการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการคาดการณ์ว่าในศตวรรษหน้า อุณหภูมิโดยเฉลี่ยของโลกจะสูงขึ้นเร็วกว่าในอดีตที่เคยเกิดขึ้นในโลกมาแล้วอย่างน้อย 10,000 ปี ซึ่งจะทำให้สิ่งมีชีวิตมากมายหลายชนิดแทบจะไม่สามารถปรับตัวให้เร็วและทันต่อสภาพแวดล้อมใหม่ หรือไม่สามารถเคลื่อนย้ายไปยังพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการมีชีวิตรอด

การที่มนุษย์เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิทัศน์ พื้นที่ลุ่มน้ำและมหาสมุทรของโลกอย่างมหาศาลมีความสำคัญอีกประการหนึ่งคือแนวทางการมีชีวิตรอดของชนิดพันธุ์ที่เคยเป็นมาในอดีตภายใต้ความกดดันของสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนไปได้สิ้นสุดลง และยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่มาจากการกระทำของมนุษย์อีกด้วย ด้วยมลพิษจากสารอาหาร เช่น ไนโตรเจน การนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่น และการล่าสัตว์หรือการจับปลามากเกินไปจะทำให้ความยืดหยุ่นของระบบนิเวศลดลง ดังนั้นจึงจะต้องมีการปรับตัวตามธรรมชาติเกิดขึ้นต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

นี่เป็นสิ่งเกี่ยวข้องหลักๆ ที่ไม่ได้เกิดขึ้นกับสิ่งมีชีวิตชนิดต่างๆ บนโลกของเราเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรในโลกนี้ จากการประเมินระบบนิเวศแห่งสหัสวรรษยังแสดงให้เห็นถึงคนยากจนในเขตชนบทที่มีความล่อแหลมอย่างยิ่งต่อการสูญเสียการบริการที่จำเป็นเมื่อระบบนิเวศเกิดความเสื่อมโทรม ตัวอย่างเช่น ลักษณะดินที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช พืชที่ใช้เป็นยา ปริมาณน้ำจืด และรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งได้ค่าจุนสายใยแห่งชีวิตและสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของชนิดพันธุ์ตั้งแต่ขนาดเล็กสุดแบบจุลินทรีย์จนถึงผู้ล่าขนาดใหญ่ การสูญเสียการบริการเหล่านี้จะมีผลกระทบอย่างมหาศาลต่อคนยากจนที่ไม่มีทางเลือกในการจัดการนิกนโยบายทั่วโลกได้แสวงหาหนทาง

ที่จะช่วยเหลือคนยากจนเหล่านี้ให้ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นลำดับแรก ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญต่อบทบาทของความหลากหลายทางชีวภาพ อันเป็นรากฐานเบื้องต้นที่ถูกละเลยในกลยุทธ์การปรับตัวขณะนี้

การออกแบบ ทุนสนับสนุน และการดำเนินงานของกลยุทธ์เหล่านี้ต้องการความร่วมมือและการประสานงานในระดับโลก ด้วยความเกี่ยวข้องในส่วนนี้ อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ กำลังทำงานอย่างใกล้ชิดกับอนุสัญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย ความร่วมมือดังกล่าวสามารถทำให้เกิดความมั่นใจในการออกแบบที่เหมาะสม และนโยบายการดำเนินการที่มีเป้าหมายในการปรับปรุงการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้ดีขึ้น

ข้อความทั้งหมดนี้มีความชัดเจนสำหรับการฉลองวันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพในปีนี ถ้าการคุกคามต่อการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเกิดขึ้นร่วมกันแล้ว ความหวังในการปรับตัวที่จะประสบความสำเร็จจะเป็นสิ่งที่ทำทนายในศตวรรษหน้า ที่ต้องทำการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น เมื่อเราฉลองวันนี้ในวันที่ 22 พฤษภาคม ผมจึงขอให้ทุกท่านในโลกมั่นใจว่าเราได้ย่ำก้าวสำคัญที่จะนำไปสู่การปรับตัวของความหลากหลายทางชีวภาพต่อสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นขอให้มั่นใจต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนยากจนที่สุดด้วย

ท้ายที่สุดนี้ ผมขอขอบคุณรัฐบาลนอร์เวย์เป็นอย่างสูง สำหรับความกรุณาช่วยเหลือเงินสนับสนุนในการจัดทำ การแปล และการเผยแพร่เอกสารเล่มนี้ การสนับสนุนดังกล่าวได้ทำให้เกิดโอกาสความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจในการดำเนินการที่จะรักษาทุกชีวิตบนโลกของเราไว้

อาเหม็ด ดจอคลาฟ
เลขาธิการบริหาร

สำนักเลขาธิการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

